

TASARRUF

İslam İktisadî Yaklaşımı

Yunus Emre Aydınbaş

iktisat
yayınları

Cep Kitapları Dizisi

Bu dizide, alanında uzman kişilerin İslam iktisadının temel kurum ve meselelerini ele aldığı kitaplara yer verilmektedir. Ele alınan konular, teorik bir derinlikten ziyade her seviyeden insanın kolaylıkla anlayacağı bir biçimde verilmiştir. Dizide okunması kolay ve kısa eserlere yer verilecektir.

Dizide Yer Alacak Diğer Kitaplar

Ömer Demir, *Ahlâk ve Ekonomi*

Faruk Taşçı, *Sosyal Refah: Bütüncül Bir Perspektif*

Lütfi Sunar, *Adalet*

Mehmet Fatih Buğan, *Borsa*

Muhittin Kaplan, *Fayda*

Ömer Torlak, *Girişimcilik: Değişim ve Değer Yolculuğu*

Saffet Köse, *Ticaret*

Taha Eğri, *Emek*

İsa Yılmaz, *Değer: İktisadi Bir Yaklaşım*

Yunus Kutval, Özgür Kanbir, *Çevre ve Ekoloji: İslam İktisadi Yaklaşımı*

Yunus Emre Aydınbaş

Maliye ve Sosyoloji lisans eğitiminin ardından İktisat ve Din Sosyolojisi alanlarında yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır. Bankacılık sektörü ve özel sektörde muhtelif görevler üstlenmiştir. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi İslam Ekonomisi ve Uluslararası Finans Doktora Programında araştırmalarına devam eden Yunus Emre Aydınbaş Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesinde öğretim görevlisi olarak vazife yapmaktadır. Akademik serüveni İslâmî iktisat metodolojisi, İslâmî iktisat düşüncesi, İslâmî ekonomide mali yapı ve vergi sistemi, ahlâk ve iktisat konuları etrafında şekillenmektedir.

İçindekiler

Önsöz	ix
Giriş	1
1. Tasarrufun Bugünü	5
2. İslamî Ekonomide Tasarruf	29
3. İslamî Politik Ekonomi ve Tasarruf	51
Sonuç	65
İleri Okuma Listesi	69
Terimler Sözlüğü	71
Notlar	75
Kaynakça	77

Önsöz

Kapitalist kurumların gelişim tarihini ve günümüz dünyasında yüklendikleri fonksiyonları kaleme almak, İslamî bir ekosistemde gelişen ekonominin kurumlarıyla ilgili kalem oynatmaktan nispeten daha kolay olduğu söylenebilir. Kapitalizmin kurumları ile ilgili olgunlaşmış ve erişimi kolay bir literatürden bahsedebiliriz fakat İslam ekonomisi hakkında aynı şeyi söylemek güç görünmektedir. Zira günümüz insanının ihtiyaçlarına cevap verebilecek İslamî bir ekonominin olası kurumlarıyla ilgili çözüm bekleyen birçok soru ve sorun olduğu yerde durmaktadır. Bu açıdan bakıldığında okumakta olduğunuz bu çalışma, günümüz dünyasının şekillenmesindeki başat aktörlerden olan tasarrufun, kapitalist düzen içerisindeki yerini ve tarihi serencamını anlatmaya, diğer taraftan ise tasarrufun İslamî bir ekonomi içerisindeki yerini anlamaya çalışmaktadır. İslam ekonomisi yazınında tasarrufla ilgili büyük bir boşluk olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bu boşluk, yazar için geniş bir hareket alanı sağlasa da konuyu bütüncül bir şekilde okuyucuya sunmayı da zorlaştırmaktadır.

Cep Kitapları dizisinin bir parçası olan bu kitap her ne kadar tasarruf başlığını taşısa da cep kitaplarının sınırlı hacmi içerisinde bir sistem analizini de içermektedir. Kitap üç bölüm olarak planlanmıştır. Kitabın birinci bölümünde, tasarruf olgusu üzerinden mevcut ekonomik sistemin işleyişi ele alınarak, tasarrufun bu işleyiş içerisindeki fonksiyonları belirginleştirilmeye çalışılacaktır. Kitabın ikinci bölümünde, öncelikle tasarrufun mahiyetini anlamak için iktisadi, hukuki ve sosyal açıdan tasarrufa dair değerlendirmelere yer verilmiştir. Sonrasında ise İslamî bir ekonomide tasarruf olgusunun nasıl şekillenebileceği tartışılmaktadır. Son bölümde ise İslam iktisadî çalışmalarına dair öznel bir analiz okuyacaksınız. İlk iki bölümde ekonomik, hukuki, sosyal ve İslamî boyutlarıyla belirginleştirilmeye ve tasarruf olgusu üzerinden oluşturulmaya çalışılan düşünce kavşağında, teoride ve pratikte İslam ekonomisi çalışmalarının güncel durumu ile İslam'ın ekonomi politiğine dair mütevazı bir arayışa şahit olacaksınız. Daha öz bir anlatımla; birinci bölüm olanı, ikinci bölüm İslam ekonomisi açısından olması gerekeni, üçüncü bölüm ise olan ve olması gerekenin dışında gidişata bakarak, bundan sonra olabilecekleri tartışmayı amaçlamaktadır.

Tasarruf, hem üretimi hem tüketimi hem de bölüşümü ilgilendiren, sadece ekonomik değil aynı zamanda sosyal, hukuki, kültürel boyutları olan, çok yönlü ve önemli bir konu olmasına rağmen, İslam ekonomisi araştırmacılarının yeterli ilgisine mazhar olamamıştır. Bu konu birçok açıdan tartışılmaya muhtaç bir halde İslam ekonomisi araştırmacılarının ilgisini beklemektedir.

Rahmetli hocalarım; Prof. Dr. Arif Ersoy ve Prof. Dr. Sabri Orman'ı minnetle anıyorum. Önsözü hocalarımın âdetini takip ederek ve bizzat onların cümleleriyle nihayetlendirmek istiyorum: Bu çalışmayla ilgili değerlendirme, yorum, katkı, eleştiri ve izlenimlerini paylaşmak isteyebilecek

kıymetli okuyucuların bu gayretleri minnet ve şükranla karşılanacaktır. Bunun için yunusemreaydinbas@hotmail.com e-posta adresini kullanabilirler.

Nihayet, *Cep Kitapları* dizisinin yayınlanmasında gösterdikleri ilgi ve özenden dolayı İktisat Yayınlarının yöneticilerine ve çalışanlarına teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum.

Yunus Emre Aydınbaş

Ankara, 2020